

ikke et eneste voksent Menneske, men 500 forladte Børn.

Byen Salmast i Persien er fuldstændig ødelagt. En af de efterlevende fortæller: »... vi maatte altsaa flygte; men hvordan? Vi maatte gaa derfra paa vore Fødder, men de kunde ikke bære os gennem det frygtelige, snefyldte Hoypas. Hundreder af gamle Mennesker og Børn blev liggende i »Bloddalen«, der bærer sit Navn med Rette. De, som endnu kunde gaa, vaklede af Udmattelse, og henved en Snes Kvinder og Børn, der var sunket ned i Snedriverne, raabte efter os om Hjælp. En enlig Vogn, der hørte til Flygtningstoget, væltede ned i en dyb Kløft og trak Mennesker og Dyr med sig. En Kvinde, hvis Fødder ikke længer kunde bære hende, sank om i Sneen og fødte et Barn. En anden Kvinde, der var bleven sindssyg under sine Lidelser, sprang ned fra en Klippe til en Flok hungrige, hylende Ulve. Og der skete mange lignende Ting. Jeg saa en Kvinde, hvis Mand nylig var bleven dræbt, gaa frem som i en Døs i stivfrosne Klæder. Hun havde et Barn paa Armen, et andet paa Ryggen og et tredje ved Haanden. En syg Kvinde fortalte mig, hvordan hendes Mand og Børn var bleven slagtede for hendes Øjne. Hun havde anraabt om ogsaa at blive dræbt, men blev i Stedet for Genstand for det, der er værre end Døden. Den ustandselige Klynken

fra Børn, Kvinder og Oldinge var hjerteskræende. Mange blev skyllede bort, naar de prøvede at vade gennem Vandstrømmene. Hele Flygtningstogets Vej kan spores ved Hundreder af Lig«.

— — —
De samme frygtelige Scener finder Sted under Flugten fra andre Byer og Landsbyer. For Tiden er der over 100,000 armenske Flygtninge i Kaukasus, og det store Flertal af dem er Kvinder og Børn. De mangler alt; mange af dem sover paa den nøgne Jord. Armenierne i Kaukasus og Overhovedet for den armenske Kirke gør deres Bedste for at raade Bod paa Elendigheden; men de mangler Penge midler og er afskaaret fra al Hjælp fra Armenierne i Europa. De armenske Flygtninge trænger lige saa meget til Hjælp som Belgierne og Polakkerne; men deres Lidelser har vakt mindre Opsigt, fordi de er længere borte fra Godgørenhedsarbejdet.

Franske Kvinders Arbejdsstuer.

Dagen efter Krigserklæringen begyndte franske Kvinder at træffe Foranstaltninger til at beskæftige og lønne de Hustruer, hvis Mænd blev kaldt til Fronten.

Der blev lidt efter lidt oprettet Arbejdsstuer i alle større Byer; i Paris alene findes nu mere end 600. Til en Begyndelse optoges alle uden Undtagelse: Husmødre, der havde mistet

enhver Indtægt ved Familieforsørgerens Indkaldelse, Tjenestepiger uden Plads, Arbejderkvinder af alle Industrigrene, kvindelige Kontorister osv.

Senere inddelte man Arbejdsstuerne i forskellige Grupper til hver sit Arbejde. Stuerne blev udstyrede med Maskiner, og der udførtes en Mængde Strikke-, Sy- og Stoppearbejde for Hæren. Efterhaanden som Arbejdet blev mere specialiseret, paatog man sig Ordre paa nye Ting til Hæren og dannede en »Forening for Arbejdets Organisation« med den Hensigt at fastsætte Minimumspriser for de forskellige Arbejder. Ved Hjælp af et Pengelaan fra den nationale Hjælpekomité blev der oprettet en Centralarbejdsstue, og paa denne uddannedes et Antal Kvinder til »Arbejderformænd«, for de lokale Stuer. Ligeledes fik man oprettet et Kontor for Indkøb af Materiale og Tilskæring af de Klædningsstykker, der blev forarbejdede rundt om i Afdelingerne; bl. a. fik man indrettet en »Dukkesystue«, hvorfra der eksporteredes Tusinder af »franske Dukker«, ikke mindst til Amerika.

Hele Planen har virket og udviklet sig til uberegnelig stort Gavn for arbejdsløse Kvinder. Alene i Paris er mere end 20,000 beskæftigede. Sagen støttes af private Hjælpeforeninger og Kommunen giver i mange Tilfælde gratis Lokale.

Foruden at skaffe Kvinderne Arbejde

staar, at dette vigtige Spørgsmaal er det eneste, overfor hvilket Kvinderne har vist en selvstændig Opfattelse. Det er kun naturligt, at de kvindelige Vælgere bruger deres politiske Indflydelse mod Spiritusuvæsenet, det er Hustruerne, der maa betale den højeste Pris for Mændenes Drikkevarer. I deres Omhu for Menneskeslægten er det kun rimeligt, at de søger at frelse deres Børn fra en saa dødelig Racegift som Alkohol. Men ikke en Gang paa dette Spørgsmaal staar Kvinderne samlede! Og dette er det bedste Bevis paa, at der ikke

er menneskelig Mulighed for, at alle Kvinder vil kunne samle sig om én Sag imod alle Mænd.

Det lykkedes ikke paa hele Ny Zealand at finde en eneste Mand, der ønskede at berøve Kvinderne Valgretten. Hist og her traf man en mandlig Person, der ikke var begejstret for den; men det var som Regel en nylig ankommen Emigrant, der ikke var kendt med frigjorte Kvinder i sit Hjemland. Eller det var en Mand, der holdt af et Glas Øl eller Vin og var bange for, at Kvinderne skulde berøve ham det. Derfor fremmum-

lede han sin betingede Tilslutning til Sagen i Erkendelse af, at det vilde være ganske haabløst at modarbejde den. Det lykkedes heller ikke at finde en eneste Mand, der ønskede at vende tilbage til den Tingenes Tilstand, som herskede for 21 Aar siden. Og deraf tør man vel slutte, at Kvindevalgrettens Modstandere ser noget for sort paa Sagen, naar de hævder, at den kun vil føre til »forsømte Hjem, ulykkelige Ægteskaber og misplejede Børn«.